

A TANTÁRGY ADATLAPJA

ÖSSZHANGZATTAN 2.

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Zene
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Zenetanár – Licenciátus zenében
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Összhangzattan 2.				A tantárgy kódja		TLM 3404			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			Dr. habil. Coca Gabriela – egyetemi professzor								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. habil. Coca Gabriela – egyetemi professzor								
2.4. Tanulmányi év		2	2.5. Félév		2	2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa		DD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					5
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					5
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					3
Más tevékenységek: Műelemzések, különböző korális dallamok harmonizálása, korál-elemzések					5
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám				28	
3.8. A félév összóraszám				56	
3.9. Kreditszám				2	

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Zeneelméleti előképzés, a kulcsok és hangjegyek ismerete	
4.2. Kompetenciabeli	Kottaismeret, logikai készség	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	az előadóterem zongorával való felszereltsége, valamint tábla, kréta, szivacs megléte	
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	megfelelő kottatár megléte a könyvtárban, megfelelő példányszámban, vagy a kották sokszorosítási lehetősége, a szeminárium terem zongorával való felszereltsége, valamint tábla, kréta, szivacs megléte	

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Az összhangzattan, mint a zene függőleges dimenziójának meghatározó eleme, technikai alap szaktantárgy. Elsődleges helye van a zenei szaktantárgyak között. Az összhangzattan elemeinek a megtanulása és később a tanítása külön figyelmet igényel a diákok részéről, mint jövőd tanárok. Az összhangzattan megtanulása a gyakran használt akkordikus készlet elsajátításában rejlik, úgy egyszerű harmonizálás keretében, mint pedig komplexebb feladatokban. Ez a folyamat szükségessé teszi a harmóniai összefüztések alapszabályainak ismeretét.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Az elsajátított elméleti és gyakorlati ismereteket a hallgatók alkalmazni tudják a műelemzéseik és zenei előadásuk során. A harmonizálás szabályainak ismerete hozzá segíti a diákokat a zenei művek megértéséhez. Úgyszintén, az elsajátított ismeretek által a diákok (jövendő tanárok) képesek lesznek maguk is monodikus műveket harmonizálni, korálfeldolgozásokat készíteni, és önálló harmonizálásokat készíteni. Mindenek a tanításban is hasznát veszik, jobban ösztönözve a diákokat azzal, hogy a tanár által kimondottan számukra komponált kicsi kórusműveket, harmonizációkat adhatnak elő csoportosan, színpadon vagy zeneórán. Ugyanakkor ösztönözően hat a diákokra alkotás szempontjából is, olyan értelemben, hogy ők maguk is megpróbálhatnak kicsi műveket komponálni egymásnak, és nem csak a készen meglévő zeneművekkel foglalkozni.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri, azonosítja, meghatározza és leírja a klasszikus írástechnikák és a zenei elemzés bevett módszereinek alapjául szolgáló elméleteket, fogalmakat és elveket, nyelvtani szabályokat és zenei nyelvi elemeket, különös tekintettel a szakterületre.
Képességek	A hallgató képes megfelelően alkalmazni a klasszikus zenei szövegalkotási technikákat (a szakiránytól függően különböző sajátosságokkal és bonyolultsági szinttel), esztétikai és szemantikai értékekkel rendelkező eredmény elérésére törekedve.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni, avagy elvégezni a szakirányra jellemző repertoárból származó zeneművek kreatív és kritikus elemzését a zenei gondolkodás és a megszerzett ismeretek segítségével, a zenei kifejezéssel azonosított zenei nyelvi elemek, írástechnika és zenei formák összefüztésbe hozásával.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy általános célkitűzése az, hogy a diákokat megtanítsa a harmóniak összefüztésének szabályaira. A tantárgy keretében szorgalmazzuk a diatonikus, tonális összhangzattannal kapcsolatos összes alap információ elsajátítását. Ezeknek az ismereteknek a bővítését a diatonikus harmóniai keret kiszélesítésével érjük el, a kromatikus (modulációs), valamint a modális harmónia rend felé.
--------------------------------------	---

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> A tantárgy sajátos célkitűzése a diákokat ösztönözni a saját alkotások létrehozására, korál dallamok harmonizációjára, valamint egy-egy mű harmóniai és tonális világához való analitikus megközelítésére, annak harmóniai és tonális felépítési logikájának megértésére.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A MOLL HÁRMASHANGZAT (2. fejezet) 2.1 A moll-hármashangzat mint főfok (I, IV) az összhangzatos mollban	Magyarázat, példák elemzése	
2.2 A moll-hármashangzat mint mellékfokú akkord dúr-hangsorban	Magyarázat, példák elemzése	
2.3 A mellékfokú hármashangzat, mint a főfok (melyhez paralell kapcsolódik) helyettesítő akkordja	Magyarázat, példák elemzése	
2.4 A mellékfokú akkordok összefűzése	Magyarázat, példák elemzése	
2.5 A dúrhangsor VII. fokú szűkített akkordja	Magyarázat, példák elemzése	
2.6 Mellékfokú akkordok összefűzése, összhangzatos mollhangsorban	Magyarázat, példák elemzése	
3. fejezet A SZEPTIM AKKORD. A DOMINÁNS NÉGYESHANGZAT 3.1 A domináns szeptimakkord szerkezeti típusai	Magyarázat, példák elemzése	
3.2 A domináns négyeshangzat összefűzése a főfokokkal	Magyarázat, példák elemzése	
3.3 A domináns négyeshangzat összefűzése a mellékfokokkal	Magyarázat, példák elemzése	
3.4 A szeptim akkord megfordításai	Magyarázat, példák elemzése	
3.5 A másodfokokra épült négyeshangzatok dúr és összhangzatos mollhangsorban	Magyarázat, példák elemzése	
3.6 Az I. és IV., valamint III. és VI. fok szeptimakkordja mint átvezetőhang és késleltetés	Magyarázat, példák elemzése	
3.7 A melodikus összekötőhangok: átfutóhang, váltóhang és késleltetés	Magyarázat, példák elemzése	

Ismétlés: A MOLL HÁRMASHANGZAT. A SZEPTIM AKKORD. A DOMINÁNS NÉGYESHANGZAT	Magyarázat, példák elemzése	
Könyvészet: - Terényi Ede – Coca Gabriela, <i>Armonie (Összhangzattan)</i> , Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000, 34-63. oldal		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A MOLL HÁRMASHANGZAT (2. fejezet) 2.1 A moll-hármashangzat mint főfok (I, IV) az összhangzatos mollban - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
2.2 A moll-hármashangzat mint mellékfokú akkord dúr-hangsorban - GYAKORLATOK		
2.3 A mellékfokú hármas, mint a főfok (melyhez paralell kapcsolódik) helyettesítő Akkordja - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
2.4 A mellékfokú akkordok összefűzése - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
2.5 A dúrhangsor VII. fokú szűkített akkordja - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
2.6 Mellékfokú akkordok összefűzése, összhangzatos mollhangsorban - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3. fejezet A SZEPTIM AKKORD. A DOMINÁNS NÉGYESHANGZAT 3.1 A domináns szeptimakkord szerkezeti típusai - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3.2 A domináns négyeshangzat összefűzése a főfokokkal - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3.3 A domináns négyeshangzat összefűzése a mellékfokokkal - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3.4 A szeptim akkord megfordításai - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3.5 A másodfokokra épült négyeshangzatok dúr és összhangzatos mollhangsorban - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	

3.6 Az I. és IV., valamint III. és VI. fok szeptim akkordja, mint átvezetőhang és késleltetés - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
3.7 A melodikus összekötőhangok: átfutóhang, váltóhang és késleltetés - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
Ismétlés: A MOLL HÁRMASHANGZAT, A SZEPTIM AKKORD. A DOMINÁNS NÉGYESHANGZAT - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
A MOLL HÁRMASHANGZAT (2. fejezet) 2.1 A moll-hármashangzat mint főfok (I, IV) az összhangzatos mollban - GYAKORLATOK	Összhangzattani gyakorlatok megoldása és kijavítása, műelemzések	
Könyvészet: - Terényi Ede – Coca Gabriela, <i>Összhangzattan</i> , Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000. GYAKORLATOK: 1. A dúr hármashangzat (46 - 87. gyakorlat), in: Terényi Ede – Coca Gabriela, <i>Összhangzattan</i> , Gh. Dima Zeneakadémia, Kolozsvár, 2000, 154 – 163. old + Frank Oszkár, <i>A funkciós zene harmónia- és formavilága</i> , Zeneműkiaó, Budapest, 1973. Siklós Albert, <i>Összhangzattan</i> , Rozsnyai Károly Könyv és Zeneműkiadása, Budapest, 1912. Weiner Leó, <i>Elemző összhangzattan (Funkció-tan)</i> , Rózsavölgyi és Társa kiadása, Budapest, 1944.		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

<ul style="list-style-type: none"> Az iskolai zenetanításban a zenetanár számára elkerülhetetlen a kottával való kapcsolat, úgy a zeneművek megismertetésében a tanulókkal, mint pedig a zenei gyakorlatban – kóruséneklés, hangszerjáték tanítása során. A zenei művek felépítési logikájában a hangnemek, harmóniai összefüzesek felismerése, elemzési készsége elengedhetetlen, mivel a zenei formának egyaránt van vízszintes dimenziója (polifónia), és függőleges dimenziója (harmónia). Egy zenei mű logikájának az áthatolásában nélkülözhetetlen annak tonális és harmóniai struktúrájának felfedezése és megértése. Mindezek ismerete elősegíti a zenei művek minőségi előadását is, és minőségi oktatását. A minőségi előadásokat, valamint a minőségi oktatást minden zenei közösség, és minden szakmai egyesület, oktatási intézmény elvárja.
--

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A megjelölt anyag ismerete. Pótolási	Kurzusok: Vizsga a vonatkozó elméleti	50%

	<p>lehetőség pótszeszióban. Plagizálás, vagy vizsgán való csalás következménye az adott vizsgaidőszakban a vizsgáról való kizárás. Óvás megoldása: az írásbeli dolgozat újraértékelése.</p>	anyagból, írásbeli teszt formájában	
10.5 Szeminárium / Labor	<p>Szemináriumi feladatok: Minimum 8 ütemes feladat (basszus vagy szoprán szólam) megharmonizálása J.S. Bach – Négyszólamú Korál-elemzés, a tanult elemek felismerése - A szemináriumokon való aktív részvétel figyelembevétele. A szemináriumok látogatása 80%-ban.</p>	<p>- Elbírálási kritériumok: elméleti anyagismeret, helyes harmonizálás és akkord összefűzés-elemzés</p>	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> A leadott és a kurzusban megtalálható elméleti anyag ismerete, valamint a kurzusban levő gyakorlatok elfogadható szintű megoldása (harmonizálása, elemzése). 			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

Kitöltés dátuma:
28.04.2025

Előadás felelőse
Dr. habil. Coca Gabriela
– egyetemi professzor

Szeminárium felelőse
Dr. habil. Coca Gabriela
– egyetemi professzor

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató
Dr. Péter István - adjunktus

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.